

BM-II.059.1.313.2024
Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację 2883 złożoną przez Pana Posła Dariusza Mateckiego, w sprawie walki z bezdomnością w Polsce, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

W lutym 2024 r. przeprowadzono Ogólnopolskie Badanie Liczby Osób Bezdomnych. Zgodnie z danymi, które jednostki samorządu terytorialnego przekazały do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, w Polsce dotknięte kryzysem bezdomności są 31 042 osoby, z czego 80% stanowią mężczyźni, a 20% kobiety.

Na przestrzeni minionych 7 lat liczba osób w kryzysie bezdomności wahała się w Polsce między 30 000 (badanie z 2019 r.) a 33 000 (badanie z 2017 r.).

Najwięcej osób w kryzysie bezdomności przebywa w województwie pomorskim – 15% (4 575 osób), śląskim – 13% (4 050 osób) oraz mazowieckim – 11% (3 452 osoby). Najmniej po 2% w województwach podlaskim (638 osób), opolskim (767 osób) i lubuskim (717 osób). W większości województw liczba osób w kryzysie bezdomności zmniejszyła się w porównaniu z wynikami z poprzednich lat.

Po raz pierwszy w tym badaniu sprawdzano liczbę osób w kryzysie bezdomności również w podziale na gminy oraz miejscowości poniżej i powyżej 100 tysięcy mieszkańców. Zgodnie z wynikami badania większość osób w kryzysie bezdomności przebywa na terenie gmin i miejscowości poniżej 100 tysięcy mieszkańców – 54%, zaś w miejscowościach i gminach powyżej 100 tysięcy mieszkańców znajduje się 46% osób w kryzysie bezdomności.

Bazując na danych z Ogólnopolskiego Badania Liczby Osób Bezdomnych należy przyjąć, że do głównych przyczyn bezdomności w Polsce należą: uzależnienie od alkoholu, konflikt rodzinny/rozpad związku, eksmisja/wymeldowanie z mieszkania, utrata pracy/bezrobocie oraz zły stan zdrowia/niepełnosprawność.

W bieżącej kadencji Parlamentu Rada Ministrów przyjęła Uchwałę nr 62 z 19 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia rządowego Programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024–2027” (Monitor Polski z 2024 r., poz. 505). Celem Programu jest dofinansowanie wynagrodzeń dla pracowników zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej. Dofinansowanie to ma postać dodatku motywacyjnego, kierowanego m. in. do pracowników

schronisk dla osób bezdomnych i schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Kwota środków przeznaczona na realizację Programu w całym okresie jego realizacji wynosi 6 721 400 000 zł. Program ma się przyczynić do zwiększenia motywacji pracowników systemu pomocy społecznej, zajmujących się osobami w kryzysie bezdomności, i – co za tym idzie – stabilizacji sytuacji kadrowej w sektorze pomocy społecznej.

W myśl art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, z późn. zm.) udzielenie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom, które nie mają do tych rzeczy dostępu, należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Natomiast Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wspiera samorządy w realizacji tego zadania, m.in. poprzez program pn. „*Pokonać bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym*”. W roku bieżącym uruchomiono kolejną edycję tego Programu. Inicjatywa ma charakter uzupełniający wobec środków przekazywanych przez samorządy gmin. Jej głównym celem jest pomoc osobom bezdomnym poprzez inspirowanie i finansowe wspieranie najlepszych działań – wyłanianych w otwartych konkursach ofert na wsparcie finansowe - zmierzających do zapobiegania i rozwiązywania problemu bezdomności w kraju.

Na dofinansowanie działań prowadzonych w ramach Programu „*Pokonać bezdomność*” w budżecie zabezpieczonym na rok 2024 przeznaczono kwotę 5,5 mln zł.

Należy podkreślić, że instytucjonalne przeciwdziałanie bezdomności – na które składać się musi zarówno zapobieganie zjawisku, jak i zwalczanie jego przejawów - jest zagadnieniem wykraczającym w swej złożoności poza właściwość Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i winno być postrzegane jako problem nie tylko pomocy społecznej, ale polityki społecznej w ogóle. Jako takie znajduje się również w kompetencji innych resortów na mocy przypisanych im ustawowo zadań, takich jak mieszkalnictwo, ochrona zdrowia, dostęp do usług i praw obywatelskich, czy kwestie związane z konfliktami z prawem.

Zdając sobie sprawę z wyzwania tematyka przeciwdziałania bezdomności będzie jednym z ważnych priorytetów działania zespołu ds. reformy systemu pomocy społecznej, który został powołany w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Współpracując ze stroną społeczną resort planuje zmiany w programie „*Pokonać Bezdomność*”, a także zmiany w metodologii Ogólnopolskiego Badania Liczby Osób Bezdomnych, tak aby działania realizowane przez rząd, samorządy oraz sektor społeczny mogły być skuteczniejsze.

Z wyrazami szacunku,

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Katarzyna Nowakowska

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/